

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Zitting van 30 oktober 2018
Beheer en Realisatie - Openbare
Ruimte

**3 2018_B&W_00443 Nota van antwoord: beantwoording vragen met
betrekking tot de Japanse Duizendknoop**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer R. Bats, Burgemeester; de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder;
de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw J. de Groot, Secretaris

Afwezig:

de heer O. Akkerman, Wethouder

Nota van antwoord

Vraag en antwoord

De Japanse Duizendknoop is een plant die van oorsprong niet in Nederland voorkomt, de naam van de plant verradt de herkomst. Dit soort planten worden ook wel exoten genoemd. Probleem bij de Japanse Duizendknoop is de enorme groeikracht van de plant. De wortels van de Japanse duizendknoop veroorzaken schade aan wegen, funderingen en andere technische constructies. Ook verdrukt de plant andere planten die hier wel van nature thuishoren (inheemse planten). De Japanse Duizendknoop laat zich nauwelijks bestrijden en breidt zich in heel Europa uit.

Bestrijden van de Japanse Duizendknoop is lastige opgave

Het bestrijden van de Japanse Duizendknoop is erg lastig, Dat komt door het sterke wortelgestel en de diepe worteling. Een stukje wortel van een centimeter kan in een jaar tijd weer uitgroeien tot een plant. Er is nog geen methode gevonden die na één behandeling werkt. Bestrijden van de Japanse Duizendknoop is een kwestie van lange adem, behandelingen moeten meerdere malen worden herhaald om daadwerkelijk van deze plant af te komen.

Er wordt in het land op diverse locaties onderzoek verricht naar methodes om de plant effectief te bestrijden. Tot op heden is het injecteren van de stengels met glyfosaat, één van de best werkende methodes gebleken. Het is echter niet zo dat de plant na een behandeling is verdwenen, er zijn meerdere opeenvolgende behandelingen nodig om de plant echt weg te krijgen. Ook is het injecteren van de stengels een arbeidsintensieve methode. Glyfosaat is een stof die in de openbare ruimte niet meer mag worden toegepast. Voor het bestrijden van de Japanse Duizendknoop is een uitzondering gemaakt (z.g. vrijstelling).

Aanpak in Steenwijkerland

In Steenwijkerland zijn dit jaar op een aantal locaties proeven gedaan met het bestrijden van de Japanse Duizendknoop. Alleen spuiten met glyfosaat is onvoldoende om de plant uit te roeien, ook na

meerdere behandelingen blijft de plant zich herstellen. Een aantal plantsoenen waar de plant voorkomt is afgegraven, waarna de wortels uit de grond zijn gezeefd. Enkele weken na het zeven zijn de uitlopers behandeld met glyfosaat, deze methode is arbeidsintensief en lijkt tot op heden goed te werken. Bij groenrenovaties in 2016 en 2017 zijn er plantsoenen waar de Japanse Duizendknoop groeide afgegraven en afgevoerd, ook deze methode werkt maar is eveneens arbeidsintensief en kostbaar. Met het injecteren van de Japanse Duizendknoop hebben we nog geen ervaring. We gaan in 2019 een proef doen met het injecteren om te onderzoeken of deze methode effectief en toepasbaar is. Daarnaast willen we een proef doen met het opbrengen van kokend water.

Naast het houden van enkele proeven met bestrijdingsmethoden houden we de locaties waar de plant groeit bij. Op deze wijze houden we zicht op de verspreiding en ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop in Steenwijkerland.

Nadat er een goed beeld is van de best werkende methode om de Japanse Duizendknoop te verwijderen, zullen we de aanpak verder uitwerken in een plan. De proeven vinden in het voorjaar van 2019 plaats, daarna volgt het plan van aanpak voor de komende jaren.

Particulieren, andere terrein beherende organisaties en bedrijven

De Japanse Duizendknoop groeit niet alleen in gemeentelijk beheerd gebied. De plant komt ook voor langs provinciale- en rijkswegen, in natuurgebieden, bedrijventerreinen, bossen en tuinen van particulieren. De eigenaar is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van eigen terrein of tuin. Er is geen wettelijke verplichting om de plant te verwijderen. Het verwijderen van Japanse Duizendknoop uit tuinen van inwoners is geen gemeentelijke taak, er is geen wettelijke grondslag en het is niet met een keer spuiten van de plant opgelost. Het verwijderen van de Japanse Duizendknoop vraagt om een veel grotere inspanning. Vaak is afgraven en afvoeren de enige echte effectieve methode. Dit heeft in particuliere tuinen verstreckende gevolgen. Delen van de tuin zullen dan heringericht moeten worden en er moet met zwaar materiaal in de tuinen gewerkt worden, met het nodige herstelwerk tot gevolg.

In randen en overgangen van openbaar naar privéterrein is het zaak om gezamenlijk tot een acceptabele oplossing te komen. Het heeft geen zin om te stoppen met bestrijden op de grens. Op die plaatsen moet in overleg met de betreffende eigenaar naar een oplossing gezocht worden.

Communicatie

Op de website van de gemeente Steenwijkerland is informatie geplaatst over de Japanse Duizendknoop. Deze informatie is ook via de Steenwijker Courant (huis-aan-huis) onder de aandacht gebracht. Er zijn nog verbeteringen mogelijk met betrekking tot de informatie. Vooral het herkennen van de plant is met de huidige informatie toch nog lastig gebleken. De informatie en foto's worden nog verbeterd.

De fractie van CPB heeft vragen gesteld over de Japanse Duizendknoop. Hieronder worden deze beantwoord.

Vragen en antwoorden:

Op hoeveel locaties in Steenwijkerland hebt u de Japanse Duizendknoop geregistreerd?

Antwoord: Meerdere locaties verspreid over de hele gemeente, zie ook bovenstaande paragraaf Aanpak in Steenwijkerland.

Op welke van deze locaties hebt u de Japanse duizendknoop bestreden?

Antwoord: Zie bovenstaande paragraaf Aanpak in Steenwijkerland.

Welke methodes hebt u bij de bestrijding gebruikt?

Antwoord: Zie bovenstaande paragraaf Aanpak in Steenwijkerland.

Bent u van deze vrijstelling op de hoogte?

Antwoord: Ja, zie paragraaf Bestrijden van de Japanse Duizendknoop is lastige opgave.

Wordt in Steenwijkerland de Japanse Duizendknoop chemisch bestreden of gaat u dit op grote schaal doen? Het einde van het groeiseizoen is een prima moment hiervoor.

Antwoord: Zie bovenstaande paragraaf Aanpak in Steenwijkerland.

Bent u bereid om inwoners van onze gemeente te adviseren en te ondersteunen?

Antwoord: Advies is mogelijk, zie ook paragraaf Particulieren, andere terrein beheerende organisaties en bedrijven.

Bent u bereid om bij inwoners die hier zelf niet toe in staat zijn de plant chemisch te bestrijden om overlast voor de omgeving te beperken?

Antwoord: Nee, zie paragraaf Particulieren, andere terrein beheerende organisaties en bedrijven.

Vervolg

Naast het houden van enkele proeven met bestrijdingsmethoden gaan we de locaties waar de plant groeit opnemen in het beheersysteem zodat we de groeiplaatsen goed in beeld hebben. Momenteel worden de bij ons bekende groeiplaatsen opgenomen in het groenbeheersysteem. Nieuwe locaties worden toegevoegd. Op deze wijze houden we zicht op de verspreiding en ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop in Steenwijkerland.

Nadat er een goed beeld is van de best werkende methode om de Japanse Duizendknoop te verwijderen, zullen we de aanpak verder uitwerken in een plan. De proeven vinden in het voorjaar van 2019 plaats. Daarna volgt het plan van aanpak voor de komende jaren.

Bijlagen

1. Schriftelijke vragen CPB - Bestrijding Japanse Duizendknoop.pdf

Schriftelijke vragen aan het college conform artikel 39 van het Reglement van Orde

Vollenhove, 3-10-2018

Onderwerp: Bestrijding Japanse duizendknoop

Geacht College,

De Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*) wordt tot de meest invasieve exoten gerekend. Is de plant eenmaal gevestigd, dan is hij zeer moeilijk weer weg te krijgen. Door zijn sterke groeikracht worden inheemse plantensoorten verdrongen.

Niet alleen landelijk maar ook in onze gemeente Steenwijkerland is de Japanse duizendknoop bezig met een opmars. Het Waterschap Drents Overijsselse Delta maakte 2 jaar geleden al melding van schade door de Japanse duizendknoop. Dit jaar waren inwoners van Steenwijk (Kornputkwartier) en Ossenzijl in afwachting van de bestrijding door de gemeente Steenwijkerland.

De sterke wortelstokken en stengels van Japanse duizendknoop zijn in staat om schade te veroorzaken aan oevers, taluds, funderingen van gebouwen, leidingnetwerken en infrastructuur.

Op de website van de gemeente staat te lezen dat de Japanse duizendknoop een plaagplant is en welke bestrijdingsmethoden er mogelijk zijn. Als CPB vragen we ons oprecht af of u als gemeente wel beseft wat de risico's van deze plant zijn en hoe snel deze plant woekert door onze gemeente. Om maar niet te spreken van de inwoners van Steenwijkerland die – volledig onbewust van deze weekeraar – de plant misschien wel in hun tuin hebben staan.

Langs het Oerthepad lijkt de bestrijding momenteel succesvol te zijn maar langs de Beulakerweg zien we de plant op meerdere plaatsen welig tieren. Ook langs het kanaal Steenwijk-Ossenzijl dicht bij de Hesselingendijk heeft de plant alle ruimte om zich uit te breiden. De plant is daar wel gemaaid maar het gemaaid materiaal is niet geruimd. En in gemeentelijk plantsoen aan de Oostercluft is de Japanse duizendknoop gesignaleerd.

Diverse onderzoeksinstituten waaronder de Universiteit Wageningen concluderen dat de chemische bestrijding met glyfosaat de beste methode is om de Japanse duizendknoop onder controle te houden.

Als CPB hebben we de volgende vragen:

- Op hoeveel locaties in Steenwijkerland hebt u de Japanse duizendknoop geregistreerd?
- Op welke van deze locaties hebt u de Japanse duizendknoop bestreden?
- Welke methodes hebt u bij de bestrijding gebruikt?

In navolging van de gemeente Amersfoort, die in 2017 hiervoor een vrijstelling had, heeft het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden in het voorjaar 2018 de vrijstelling van glyfosaat uitgebreid met de toepassing voor het professionele gebruik in openbaar groen en particuliere tuinen tegen holle stengel onkruiden. (Toelatingsnummer 11228 N)

- Bent u van deze vrijstelling op de hoogte?
- Wordt in Steenwijkerland de Japanse duizendknoop chemisch bestreden of gaat u dit grotere schaal doen? Het einde van het groeiseizoen is een prima moment hiervoor.

Veel inwoners van onze gemeente zijn wellicht niet bekend met de Japanse duizendknoop en de woekerende eigenschappen van deze plant. Misschien hebben ze deze plant in hun tuin staan en zijn volledig onwetend welke gevolgen dit kan hebben.

- Bent u bereid om inwoners van onze gemeente te adviseren en te ondersteunen?
- Bent u bereid om bij inwoners die hier zelf niet toe in staat zijn, de plant chemisch te bestrijden om overlast voor de omgeving te beperken?

Namens de fractie CPB
Jacqueline Willemsen

